

מי שהוציא אוהו פרק רביעי עירובין

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

אף זו דברי ר' שמעון. אפילו להשתמש שתייה עמה ר' שמעון הוא דברי ר' שמעון. אפילו להשתמש שתייה עמה ר' שמעון הוא דברי ר' שמעון. אפילו להשתמש שתייה עמה ר' שמעון הוא דברי ר' שמעון. אפילו להשתמש שתייה עמה ר' שמעון הוא דברי ר' שמעון.

זו מביאה מתוך ביתה ואוכלת. לפ"ה דווקא נקט אבל אמנעיט בחילונות לא ולר"ת איכא למימר לרבותא נקט דכ"ש אמנעיט בחילונות דליכא למגור כולי האי ולפי מהר"י נקט הא משום דנהא פריך לרצנן מאי שנא התם דפליגינתו וגוריתו והכא ללא גוריתו מכדי למה הדבר דומה כו':

אך זו דברי ר' שמעון אבל חכמים אומרים שלשיתן אסורות תניא כוותיה דרב יהודה אליבא דשמואל א"ר שמעון למה הדבר דומה לשלש הצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות לרה"ר עירבו שתים עם האמצעית זו מביאה מתוך ביתה ואוכלת וזו מביאה מתוך ביתה ואוכלת זו מהזרת מותרה לתוך ביתה וזו מהזרת מותרה ביתה אבל חכמים אומרים שלשיתן אסורות ואודה שמואל למעמיה דאמר שמואל הצר שבין שני מבואות עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם א לא עירבה עם שניהם אסורת על שניהן היתה באחד רגילה ובאחד אינה רגילה זה אמר רבה בר רב הונא עירבה עם שאינה רגילה בו הותר רגילה לעצמו ואמר רבה בר רב הונא אמר שמואל אם עירבה רגילה לעצמו וזה שאינה רגילה בו לא עירב והיא ערבה לא עירבה דוחין אותה אצל שאינה רגילה בו ובגון זה ב כופין על מדת סדום אמר רב יהודה אמר שמואל המפקיד על עירובו אין עירובו עירוב מה שמו עירוב שמו ר' חנינא אמר עירובו עירוב אלא שנקרא מאנשי ורדינא אמר רב יהודה אמר שמואל החולק את עירובו אינו עירוב כמאן כבית שמאי דתניא ח המשה שגבו את עירובו ונתנהו בשני כלים ב"ש אומרים אין זה עירוב וב"ה אומרים הרי זה עירוב אפילו תימא ב"ה יעד כאן לא קאמרי ב"ה התם אלא דמליין למנא ואייתר אבל היכא דפלגיה מיפלג לא ותרתי למה לי צריכי דאי אשמעינן התם משום דקפיד אבל הכא אימא לא ואי אשמעינן הכא משום דפלגיה מיפלג אבל התם אימא לא צריכא אמר ליה ר' אבא לרב יהודה בבי מעצרתא דבי רב זכאי מי אמר שמואל החולק את עירובו אינו עירוב והאמר שמואל בית שמעוןין בו עירוב אינו צריך ליתן את הפת מ"ט לאו משום דאמר דכיון דמנח בסלא כמאן דמנח הכא דמי א"ל התם אע"פ שאין פת מ"ט דכולהו הכא דיירי אמר שמואל עירוב משום קנין וא"ת מפני מה אין קונין במעה מפני שאינה מצויה בערב שבתות היכא דעירב מיהו לקני גזירה שמא יאמרו מעה עיקר וזמנין דלא שכיח מעה ולא אתי לאיערובי בפת דאתי עירוב לאיקלקולי רבה אמר עירוב משום דירה מאי בינייהו איכא בינייהו כלי ופחות משהו פרוטה וקטן

עירוב משום קנין. פירוש דבהאי פת מניקין רשות להדדי אע"ג דפירי לא עבדי חליפין מ"מ קנין בתורת דמים ור"ת והתנין לקמן בהדר (דף ע"ב.) בעל הבית שהיה שותף לשכניו לזה זיין ולזה בשמן אין צריך לערב ואמר בהדר (דף ע"ג.) נמי בני חצורה שהיו מופקין וקדש עליהם היום סומקין על הפת שעל השולחן משום עירוב ולמ"ד משום דירה אתי שפיר וי"ל דכיון שיש קירוב דעת זיניהן עשאוה חכמים כאילו הקנו זה לזה: **מפני שאינה מצויה.** ובשאר דברים נמי אין מערבין עירובי חצירות אלא צפת דשכח טפי וגבי שימור הקילו שלא להצריך פת ושירי צשאר דברים דשכיחי קמ"ל אבל צמעה ללא שכח כלל לא: **איכא בינייהו כלים ופחות משהו פרוטה.** דלמ"ד משום קנין אין מערבין צפחות משהו פרוטה אע"ג דליכא מוון צ' סעודות ור"ת ובי איכא שיה פרוטה לטוי עירוב אע"ג דליכא מוון צ' סעודות דהא אפילו בכלי היו עירוב למ"ד משום קנין אס כן מה לריך צ' סעודות וי"ל כשפרש ועושה דרך קנין לא ציי חיי לאכילה וקונה אפילו בכלי אכל צקתא כמו שרגילין לערב שאין מפרשין ומדקדקין לעשות דרך קנין צעי נמי שיהא צו חשיבות אונס:

ובינייהו דמי. דבגון זה כופין על מדת סדום. עירובו. פי המפקד שלא יתערב על פס (אחרון) [אחרים] כדי שלא יקח פחות משלו אינו עירוב. לפי שלא נקרא עירוב אלא שמתערב. ר' חנינא אמר עירובו עירוב אלא שנקרא מאנשי ורדינא. פירוש אנשי ורדינא היו יודעין בביתן ובצרות עין. אמר רב יהודי אמר ר' שמואל החולק עירובו בשני כלים אפילו לבית הייל אין עירובו עירוב. עד כאן [לא] קמי' בית הייל דעירובו עירובו בשני כלים אפילו לבית הייל אין עירובו עירוב. וזו אמר שמואל הכי החולק לעירובו אינו עירוב. וזה אמר שמואל בית שמעוןין בי עירוב אין צריך ליתן פת מנהו. מאי טעמא לאו משום דאמרין פת דמנח בסלא כמאן דמנח בבדי עירוב דמי. ושניין לא הכי קאמר שמואל אין צריך להיות לו פת בבית מאי טעמי כולוהו ודיירי. כלומר [כל] ה[עירובין] קיבצם אצלו ביה הבית. לפיכך הוא אין צריך כלום. אמר שמואל עירוב משום קנין מקום. ור"ת (מה אמר) [מפני מה] אין קונין במעות לפי שאין מצויין בערב שבת. ואקשינן אי הכי אי עירב במעות ליהוי עירוב. אלמא [נתן] הנותן מעה לנתחום כדי שזכה בעירובו א' כו'. ורדינא דילמא אתי למימר מעה עיקר ודימין דליכא מעה ולא מערב בפת. רבה אמר עירוב משום דירה. איכא בינייהו שנתן לו פת שיהא בו שיה פרוטה. לשמואל [הו] עירוב. דהא קניין איתיה בכחות משהו פרוטה. לרבה לא הוי עירוב.

רבינו הנגאל
תניא שמואל אמר רבי שמעון למה הדבר דומה לשלש הצירות הפתוחות זו לזו כו'. עד חכמים אומרים שלשיתן אסורות ואודה שמואל למעמיה דאמר שמואל הצר שבין שני מבואות עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם, חכמים דאמרי שלשיתן אסורות זו עם זו. לא עירבה עם שניהם אסורת עירבה על שניהם. ומה עירובו עמו באחד אין רגילה. המכיר שהיא רגילה לערב עמו אסור, והאחד עירוב רגילה עמו מותר. ואם חזרה חצר זו עירבה עם מי שלא היתה רגילה לערב עמו, הותר המכיר שהיתה רגילה זו שכבר סילקה עצמה מן המכיר הזה וחוזה על האחד. ואם עירבו בני המכיר שהיתה רגילה חצר זו לערב עמו, וזו חצרו לעצמה לא עירבו, ודוחין על המכיר שלא עירבה עמו אצל המכיר עירבה שמכלל עירובו מבי הוא, שכי אותו מבי אין מפרשין כלום. דבלא זו נמי אסורין הן דהא לא עירובי. כי מטוספתא בהדיה למשאו בני המכיר שהיתה רגילה

הימנו: הוטר רגילה לעצמו. דהא סלקא נפשה מנייה: וזה שאינה רגילה זו לא עירב. אפילו צפני עצמו: והיא נמי לא עירבה. לא עם זה ולא עם זה: דוחין אוספה אצל שאינה רגילה. שלא לאסור על זה שעירב והאילו והאילו לא מפקדה מידי דהא לא עירב: מדת סדום. דלפילו מילדי: דלא חסר ציה לא מהני לחצריה והכא על כרמיה דחין ליה גציה: מדת סדום. שלי שלי: המפקד על עירובו. אס יאכל אחד מבני חצורה את הפת שנתן הוא: עירוב שמו. שיה כולן מעורבין ומרוזין זו שלא ימחה זה בחצרו אלא שותפות נוחה וערביה: אנשי ורדינא. ציקנין היו: החולק. צפני כלים אינו עירוב משום האי טעמא גופיה דמה שמו עירוב שמו: דמלא למנא ואייפא. שלא יכול הכלי להחזיק כל העירוב ולא חולקו מדעת ובי קאמר שמואל כגון שחילקו מדעת: ופרתי למנא. ל. לשמואל הואיל ומריוהו חד טעמא דקפיד וחולק: דמיפלג פלגיה. ובטל שמה דעירוב משמע מעורב: שמינין בו עירוב. ארבעה שגבו עירובן ונתנוהו צבית חמישי אין צריך להניח שם פיתו: לאו משום דכיון דמנח ליה. לבעל הבית ריפתא צבאל דידיה שהו אוכל ממנו כמאן דמנח בכלי עם העירוב דמי: דכולהו הכא דיירי. משום פיתן הויא להו דירתן וכ"ש בעל הבית שהו דר שם ממש בתוכו ואפילו אין לו פת בכל הבית שפיר דמי: עירוב. שהוא מרפרן טעמא משום קנין שמתקנה לזה בעל הבית רשותו ונמצאו כולם בעלים צבית זה שהעירוב מונח בו וכל חצר משועבדת לרשותם זו ואחת היא: ומפני מה אין מערבין במעה. ליתן כל אחד ואחד מעה ומעוטי יקנו לו רשות חצירו: לאיקלקולי. להשתכח תורת עירוב: משום דירה. שדעתו של אדם על פיתו והו לזה כאילו דיירי בההוא ציתא ואין צחצר זו אלא דירה אחת והרי כל רשות החצר מיוחדת לצית זה: הכי גרסינן איכא בינייהו כלי ושאיין זו שיה פרוטה וקטן. למאן דאמר משום קנין יכולין לקנות צבורה שדרך שחר קנין ואין יכולין לקנות בפת שאין זו שיה פרוטה ואפילו הויא מוון צ' סעודות ואין יכול לעשות פרוטה שלי לערב בלחו עירובי חצירות דלאו צר מקנה הוון ולמ"ד משום דירה לא מהני קנין סודר ומערבין באוכל שאין זו שיה פרוטה וקטן גובה את העירוב דפת משויא לזה חלף דירה וקטן לאו מידי עביד: למקום

מו א ב ג מ"י פ"ה מהל' עירובין הלכה ז ח ט טו ט"ז ע"ה פ"ה שפ"ו ספ"ק ט: מו ד מ"י שם הלכה ז טו ט"ז ע"ה פ"ה ס"י שפ"ו ספ"ק ט: מו ה ו מ"י פ"ה מהל' עירובין הלכה ז טו ט"ז ע"ה פ"ה ס"י שפ"ו ספ"ק ט: מו ז ח מ"י שם הלכה ז טו ט"ז ע"ה פ"ה ס"י שפ"ו ספ"ק ט: מו ח טו ט"ז ע"ה פ"ה ס"י שפ"ו ספ"ק ט: מו טו ט"ז ע"ה פ"ה ס"י שפ"ו ספ"ק ט:

רבינו הנגאל

רבינו הנגאל (המשך)
בר פסיר דמי. דבגון זה כופין על מדת סדום. עירובו. פי המפקד שלא יתערב על פס (אחרון) [אחרים] כדי שלא יקח פחות משלו אינו עירוב. לפי שלא נקרא עירוב אלא שמתערב. ר' חנינא אמר עירובו עירוב אלא שנקרא מאנשי ורדינא. פירוש אנשי ורדינא היו יודעין בביתן ובצרות עין. אמר רב יהודי אמר ר' שמואל החולק עירובו בשני כלים אפילו לבית הייל אין עירובו עירוב. עד כאן [לא] קמי' בית הייל דעירובו עירובו בשני כלים אפילו לבית הייל אין עירובו עירוב. וזו אמר שמואל הכי החולק לעירובו אינו עירוב. וזה אמר שמואל בית שמעוןין בי עירוב אין צריך ליתן פת מנהו. מאי טעמא לאו משום דאמרין פת דמנח בסלא כמאן דמנח בבדי עירוב דמי. ושניין לא הכי קאמר שמואל אין צריך להיות לו פת בבית מאי טעמי כולוהו ודיירי. כלומר [כל] ה[עירובין] קיבצם אצלו ביה הבית. לפיכך הוא אין צריך כלום. אמר שמואל עירוב משום קנין מקום. ור"ת (מה אמר) [מפני מה] אין קונין במעות לפי שאין מצויין בערב שבת. ואקשינן אי הכי אי עירב במעות ליהוי עירוב. אלמא [נתן] הנותן מעה לנתחום כדי שזכה בעירובו א' כו'. ורדינא דילמא אתי למימר מעה עיקר ודימין דליכא מעה ולא מערב בפת. רבה אמר עירוב משום דירה. איכא בינייהו שנתן לו פת שיהא בו שיה פרוטה. לשמואל [הו] עירוב. דהא קניין איתיה בכחות משהו פרוטה. לרבה לא הוי עירוב.

רבינו הנגאל

תניא שמואל אמר רבי שמעון למה הדבר דומה לשלש הצירות הפתוחות זו לזו כו'. עד חכמים אומרים שלשיתן אסורות ואודה שמואל למעמיה דאמר שמואל הצר שבין שני מבואות עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם, חכמים דאמרי שלשיתן אסורות זו עם זו. לא עירבה עם שניהם אסורת עירבה על שניהם. ומה עירובו עמו באחד אין רגילה. המכיר שהיא רגילה לערב עמו אסור, והאחד עירוב רגילה עמו מותר. ואם חזרה חצר זו עירבה עם מי שלא היתה רגילה לערב עמו, הותר המכיר שהיתה רגילה זו שכבר סילקה עצמה מן המכיר הזה וחוזה על האחד. ואם עירבו בני המכיר שהיתה רגילה חצר זו לערב עמו, וזו חצרו לעצמה לא עירבו, ודוחין על המכיר שלא עירבה עמו אצל המכיר עירבה שמכלל עירובו מבי הוא, שכי אותו מבי אין מפרשין כלום. דבלא זו נמי אסורין הן דהא לא עירובי. כי מטוספתא בהדיה למשאו בני המכיר שהיתה רגילה

(א) [כ"ב י: יע. קס"ה]. (ב) [קס"ה ס"ה]. (ג) [לעיל]. (ד) [י"ד ע"ב עירובין]. (ה) [פ"ה ס"ה]. (ו) [כ"ה]. (ז) [למ"ד פ"ה מ"י].

מוסף רש"י

מדת סדום. זה נהנה זה לא חסר (ב"ב י"ב.) לא היו עושין טובה (בכחבות ק"ג) אין מהנה למכיר אפי' שאין חסר נכח עין (ושב"ט ב"ב י"ב.) מדת סדום דמתן (אבות פ"ה מ"י) האומר שלי שלי שמע ע"ן זו מנה צביתות יש אומרים זו מדת סדום (ושב"ט ב"ב י"ב.) אש מאנשי ורדינא. אש מש (נדח י"ט.) אש לקום ורי עין צממון היו (ב"ב כ"ג.) חמשה שגבו את עירובן. שהיו דרין נתאר אמת וגבו מכל אחד את עירובו לחמרי את חצרות להוסיף חמיתין (לעיל ח"ה.) ונתנהו בשני כלים. צבית אחד (ש"ס.) עירוב שמואל דירה. דעת שמעון על הפת של עירוב חיי כליו כולן דרין מצויה ונמצאה כל החצר משתמשת לצית אחד (סוכה ג.)